

San Gejtanu fil-Bażilika Ġorġjana t'Ġhawdex

San Gejtanu

Gejtanu twieled f'Vicenza fl-Italja fl-1480 u kien wild familja nobbli. Izda f'hajtu l-iktar li kien jagħmilha kien mal-familja f'qar u 'l dawn kien jgħinhom ħafna. Dan tah it-titlu ta' "l-Qaddis tal-Providenza". Kien waqqaf l-Ordni tat-Teatini fl-1524 li l-għan tagħhom kien li jieħdu ħsieb il-morda, iħeggu n-nies għall-konverżjoni u biex iħegguhom jersqu lejn l-Ewkaristija. Nhar il-Milied tal-1518, meta kien qed jitlob fil-Bażilika ta' Santa Maria Maggiore f'Ruma, kellu vizjoni tal-Madonna li tagħtu fi ħdanu lil binha l-Bambin Gesù.

Ħafna drabi 'l San Gejtanu fl-ikonografija u fl-istatwi jiġi rrapprezentat għarkubtejh jircevi lil Bambin Gesù mingħand Sidna Marija Santissima. Hu ħalla din id-dinja nhar is-7 t'Awwissu tal-1547 u ġie ddikjarat Beatu mill-Papa Urbanu VIII fit-22 ta' Settembru 1629. Wara, fit-12 t'April 1672, ġie ddikjarat qaddis mill-Papa Klement X.

Il-Qima fil-Belt Victoria, Ġhawdex

Fil-Bażilika ddedikata lil San Ġorġ Martri li tinsab tefgħa ta' ġebla bogħod minn Pjazza Indipendenza (it- Tokk) fil-qalba tal-belt Victoria, insibu 3 xoghlijiet artistici ddedikati lil San Gejtanu. Il-kult lejn dan il-qaddis f'pajjiżna l-iktar li nsibuh hu fil-Ħamrun fil-parroċċa ddedikata lilu. Izda qabel fiż-żmien meta Gejtanu sar qaddis fl-1672, kienet bdiet tinbena mill-ġdid il-knisja ta' San Ġorġ fil-Victoria. Kien hemm drawwa f'din il-parroċċa li meta xi Papa kien jiddikjara lil xi ħadd qaddis, kienu jqabdbu lil xi artist ipittrilhom xbieha ta' dak il-qaddis/a.

B'hekk il-Ġorġjani ta' Ġhawdex għandhom kollezzjoni unika ta' kwadri ta' bosta qaddisin. Fosthom insibu tlieta ta' San Gejtanu.

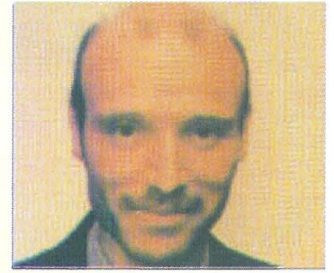
L-Ewwel Kwadru

Fuq in-naħa tax-xellug tal-artal maġġur tal-Bażilika ta' San Ġorġ insibu l-artal tal-Kurċifiss. Għall-ewwel dan l-artal kien iddedikat lil San Gejtanu. Dan l-ewwel artal u l-ewwel kwadru tal-qaddis tagħna kienu tħallsu minn Giov-Maria Cardona li fl-atti tan-nutar Aloisio Dellore ħallielu xi raba' li kien jirrendi 30 skud fis-sena biex bihom tinxtegħel il-lampa, isir l-għasar ta' lejlet il-festa, u l-quddiesa ta' nharha.

Dan l-ewwel kwadru illum jinsab imdendel fl-awla ta' fuq tal-Bażilika. Fin-naħa t'isfel fuq ix-xellug ta' dan il-kwadru, hemm arma maqsuma minn tulha. Fin-naħa tax-xellug hemm il-pjanta tal-qoton li hi l-arma tal-Granmastri Cottoner, u fuq il-lemin tfajjel bil-qluġh. Dan il-kwadru sar bejn l-1678 (is-sena li tlestiet il-knisja) u l-1680 (is-sena li miet Nikola Cottoner). It-taqsimha l-oħra tal-arma hija tal-kunjom Vella.

Mis-Sur Kenneth Borg

In-naħa tax-xellug fuq nett tal-kwadru naraw lil San Pietru-Pawl ma' Kristu fis-sħab u taħthom għadd ta' tajr jittajjar u 'l isfel ġilju jikber f'għalqa. F'nofs il-kwadru hemm San Gejtanu juri ktieb miftuħ miżmum minn Gizwita ieħor. Fil-ktieb naqraw bil-Latin "Nolite solliciti esse quid manducetis respicite volatilia coeli considerate lilia agri". Fuq il-lemin wara San Gejtanu hemm tliet sekulari b'kostum Spanjol.

It- Tieni Kwadru

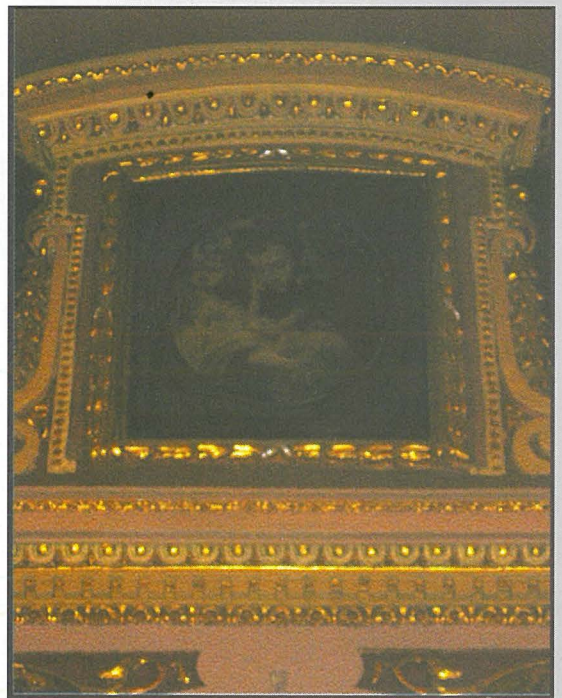
Għall-ħabta ta' l-1740, dan l-ewwel kwadru tneħħa minn fuq l-artal tal-ġenb, u sar ieħor ġdid ta' San Gejtanu mill-werrieta ta' l-imsemmi Cardona. Din il-pittura ħadet postha fuq l-artal ta' San Gejtanu flok ta' qabilha fil-knisja parrokkjali ta' San Gorg. Studjużi tal-arti jgħidu li hija tal-pittur Bormliz Rokku Buhagiar. Fil-kwadru jidher San Vincenz Ferrer jassisti għad-dehra ta' San Gejtanu li qed jilqa' lill-Bambin minn għand il-Madonna. Dan it-tieni kwadru ittiehed minn San Gorg u illum jinsab fil-Konservatorju tal-Isqof. Wara li kien tneħħa t-tieni kwadru ta' San Gejtanu fis-sena 1948, l-artal kien gie iddedikat lill-Kurċifiss.

It- Tiolet Kwadru

Reġa' tqiegħed kwadru ieħor tal-qaddis tagħna. Dan il-kwadru ġdid kien tpitter mill-Gizwita Fratello Filippo Cosimo li kien jgħallem id-disinn fis-seminarju ta' Ghawdex. Dan il-kwadru għadu fil-Bażilika sal-lum u hu ta' daqs zghir f'għamla tonda. Qiegħed in-naħa ta' fuq fejn kien l-artal ta' San Gejtanu. Hdejh in-naħa t'isfel mal-ħajt tax-xellug hemm kwadru kbir ta' San Gorg Preca li bħala Hamruniż twaħħal hdejn San Gejtanu. Dan hu xogħol ta' Ray Pitre'.

L-Isqof Gejtanu Pace Forno

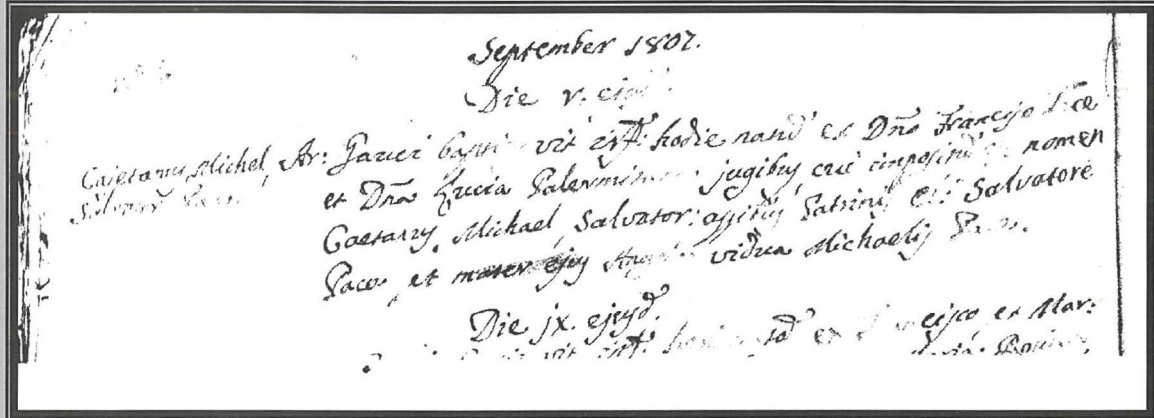
Dan l-Isqof kien xtaq li l-Parroċċa tal-Hamrun tiġi ddedikata għall-qaddis li jgħib ismu u hekk sar. Minn tagħrif miġbur mill-Kan. Dun Nikol Vella Apap, insibu dokument li jgħid li l-Isqof Mons. Gejtanu Pace Forno mir-Rabat Ghawdex, hu fost nies magħrufa mgħammeda fil-Knisja Parrokkjali ta' San Gorg. Dan seħħ fil-5 ta' Settembru 1807. Huwa bin l-avukat Franġisk u n-nobbli Luċija dei Baroni Forno minn Palermo. Ġie mgħammed mill-Arcipriet Gakbu Gauci u gie mgħoti l-ismijiet ta': Gejtanu, Mikiel, u Salvu.

San Gejtanu fil-Bażilika Gorgjana t'Għawdex

Id-Dokument oriġinali li għamel l -Isqof Gejtanu Pace Forno

Proġett Gdid

Il-Fondazzjoni Belt Victoria hadet hsieb tmexxi proġett gdid bi ksib ta' fondi mill-Ewropa. Se jinbena mużew tal-arti fi Pjazza San Gorg ma' ġenb il-Bażilika. Fih se jingabru l-kollezzjoni ta' kwadri artistici li hemm merfughin f'din il-knisja. Wara r-restawr ta' bosta minnhom, dawn ix-xogħlijiet artistici se jitpoġġew hemmhekk biex igawdihom il-pubbliku, fosthom iż-żewġ kwadri antiki ta' San Gejtanu.

Sotto Kummissjoni Festa 2010

- ✦ Il-Kappillan Dun Henry Balzan
- ✦ Il-Viċi Kappillan Dun Joe Gatt
- ✦ Segretarju, Mark Xuereb
- ✦ Frans Borg Bonaci
- ✦ Piju Cachia
- ✦ Joseph Cauchi
- ✦ Anthony Farrugia
- ✦ Lino Pace
- ✦ George Sciberras

